

3. Бессараб А. И., Сопко В. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятий хлебопекарной промышленности / А. И. Бессараб, В. В. Сопко. — М.: Пищевая промышленность, 1976. — 182 с.
4. Гушко С. В. Методологічний та організаційний аспекти обліку, аналізу та аудиту в управлінні підприємств гірничо-металургійного комплексу: [Монографія] / С. В. Гушко. — К.: ДВНЗ «КНЕУ імені В. Гетьмана», 2010. — 332 с.
5. Дедов О. А. Методология контроллинга и практика управления крупным промышленным предприятием [Учеб. пособие] / О. Л. Дедов. — М.: Альпина Бизнес Букс, 2008. — 248 с.
6. Друри К. Управленческий учет для бизнес-решений: [Учебник] / К. Друри; Пер. с англ. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2005. — 655 с.
7. Дубова Д. И. Оценка эффективности деятельности предприятия на основе системы ключевых показателей / Д. И. Дубова // Управленческий учет. — 2008. — №7. — С. 54—60.
8. Исаева Е. В. Управленческий учет: стратегический аспект / Е. В. Исаева // Евразийский международный научно-аналитический журнал «Проблемы современной экономики». — Санкт-Петербург.: Интеграционный Комитет государств-участников Евразийского экономического сообщества и Секретариат Бюро Межпарламентской Ассамблеи Евразийского экономического сообщества. — 2007. — №1(21). — С. 25—27.
9. Каплан Роберт, Нортон Дейвид. Сбалансированная система показателей / Роберт Каплан, Дейвид Нортон. — М.: Олимп-Бизнес, 2008. — 320 с.
10. Каплан Роберт, Нортон Дейвид. Стратегические карты. Трансформация нематериальных активов в материальные результаты / Роберт С. Каплан, Дейвид П. Нортон. [Пер. с англ.]. — М.: Олимп-Бизнес, 2005. — 512 с.
11. Рид С. Финансовый директор как интегратор бизнеса / Седрик Рид, Ханс-Дитер Шойерман и группа SAP ERP Financials. [Пер. с англ.] — М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. — 397 с.
12. Хан Д. Планирование и контроль: концепция контроллинга: [Электронный ресурс] Пер. с нем./ [Под ред. и с предисл.] А. А. Турчака, Л. Г. Головача, М. Л. Лукашевича. — М.: Финансы и статистика, 1997. — 800 с. — Режим доступа: http://www.i-u.ru/biblio/archive/han_pik/
13. Чумаченко М. Г. Проблеми розвитку економічного аналізу діяльності підприємства [Електронний ресурс] / М. Г. Чумаченко // Наукові записки. — № 16. — 2006. — Режим доступу: [http://www.library.tane.edu.ua/ images/nauk_vydannya/LaekoN.pdf](http://www.library.tane.edu.ua/images/nauk_vydannya/LaekoN.pdf).
14. Шайкан А. В. Бухгалтерський облік у прийнятті управлінських рішень: [Монографія] / А. В. Шайкан. — К.: КНЕУ, 2009. — 303 с.
15. Ampuero M., Goranson J., Scott J. Solving the Measurement Puzzle: How EVA the Balanced Scorecard Fit Together // The Cap Gemini Ernst & Young Center for Business Innovation. Issue 2 «Measuring Business Performance». — 1998. — P. 45—52.

18.12.2008 р.

Стаття надійшла до редакції 8 квітня 2013 р.

УДК. 657

*Шайкан А. В., д.е.н., доц.,
заступник директора
з науково-педагогічної роботи
КЕІ ДВНЗ «КНУ»*

РОЛЬ ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИХ СЛУЖБ У ПРОЦЕСІ РОЗРОБКИ І ВПРОВАДЖЕННЯ КОРПОРАТИВНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Дана стаття присвячена питанню організації роботи облікової та фінансової служб промислового підприємства у процесі розробки та впровадження корпоративної інформаційної системи стратегічного управління підприємством.

Данная статья посвящена вопросу организации работы учетной и финансовой служб промышленного предприятия в процессе разработки и внедрения корпоративной информационной системы стратегического управления предприятием.

The presented article is devoted to the problem of the operation's organization of the industrial enterprise's accounting and introduction of the enterprise's management's corporative informational system.

Ключові слова. Управління, обліково-аналітична система, фінансове управління, стратегія.

Ключевые слова. Управление, учетно-аналитическая система, финансовое управление, стратегия.

Key words: Management, registration-analytical system, financial management, strategy.

Постановка проблеми. Обліково-аналітична система з метою стратегічного управління промисловим підприємством відповідає за величезні обсяги різноманітної інформації як фінансового, так і нефінансового змісту. Питання упорядкування, накопичення та зберігання інформації є першочерговим, адже тільки за умов відповідного налагодження цих процедур можливе ефективне управління інформацією. Тож мова йде про створення на підприємстві єдиної інформаційної системи.

Аналіз останніх джерел та публікацій. У світлі даної проблеми актуальним постає питання архітектури бази даних обліку і управління з метою прийняття стратегічних управлінських рішень в інформаційній системі управління підприємства. Адже це є запорукою успішного функціонування системи бухгалтерського обліку та фінансів підприємства, а відтак і процесу оперативного (тактичного) і стратегічного управління. Дане питання вже стало надактуальним для вітчизняних і зарубіжних управлінців [1; 2, с. 7—13; 3, с. 92—94; 4, с. 9—15; 5, с. 35—41; 6—8].

Створення інформаційної системи підприємства підпорядковане єдиним принципам збору інформації й обробки даних в інформаційному просторі підприємства.

Основна властивість єдиного інформаційного простору — можливість використовувати будь-які дані, введені в систему, з будь-якого робочого місця, підключеного до системи. Це в значній мірі підвищує оперативність обробки, цілісність уявлення про діяльність підприємства. Також відбувається підвищення надійності проходження інформації й уникнення численних синхронізацій і внутрішнього паперового документообігу там, де в цьому немає реальної необхідності.

Постановка завдання. Найпростіший спосіб сформулювати єдиний інформаційний простір — створити загальну базу даних для роботи всіх підрозділів підприємства.

Отже, саме упорядкування інформації за допомогою такого інструменту як база даних або сховище даних дає можливість підприємству керувати ситуацією. Проте і тут не все так просто. Зазвичай ми маємо поступовий розвиток підприємств. Дуже рідко (практично ніколи) можна зустріти випадок, коли відразу, як кажуть «з нуля», створюється корпорація або велике потужне промислове підприємство з великою розгалуженою системою різних підрозділів. Зрозуміло, що в такому випадку відразу буде поставлено питання управління і забезпечення управління інформацією. Буде розроблено потужну інформаційну систему управління, що забезпечувало б швидке і безперешкодне отримання інформації про стан справ будь-якого підрозділу. Але на практиці таке практично не відбувається.

Економічне життя показує, що підприємства (переважна більшість із них) спочатку функціонують як окремі невеличкий бізнес. Згодом, нарощуючи потужність та усуваючи конкурентів шляхом витіснення з ринку, поглинання, злиття або іншим способом, підприємство поступово збільшує свої розміри у десятки разів, іноді перетворюючись на корпорацію або стаючи частиною іншої корпорації.

Звичайно, процес управління повинен бути забезпечений інформацією на будь-якій стадії існування підприємства. Далеко не завжди керівництво підприємства проводить тотальну інформатизацію процесу управління з переглядом існуючої інформаційної системи та ще й з прицілом на далеку перспективу. По-перше, це дорого, по-друге, забирає багато часу, по-третє, не завжди ясно, як буде розвиватися підприємство у далекій перспективі. З погляду на це, проблеми забезпечення процесу управління інформацією з окремих питань вирішуються спонтанно та локально — по мірі необхідності.

Так і виникає ситуація, коли на певній стадії розвитку підприємства в процесі управління використовується велика кількість інформаційних систем і підсистем, окремих програмних продуктів, що працюють локально. До певного часу на це питання керівництво закриває очі. Проблему невідповідності інформації, швидкості перенесення даних, постійних збоїв під час передачі інформації вирішують екстенсивним шляхом. А саме, заміною обчислювальної техніки зі старої на більш потужну, введенням нових штатних одиниць в інформаційну службу та збільшуючи кількість економістів у керівних відділах (це практично породження нових посад операторів із зарплатнею висококваліфікованих фахівців-економістів, бухгалтерів, фінансистів тощо).

Але настає момент, коли кількість інформаційних систем, що використовується локально, стає критичною. Наприклад, постачання товарно-матеріальних цінностей та сировини обліковується в одній програмі; складський облік — в іншій; бюджетування, якнайчастіше, ведеться засобами Excel; валютні операції, пов'язані з імпортом, ведуть у самостійно зробленій програмі на базі 1СБухгалтерський облік 7.7.; заробітна плата обчислюється у системі Парус і т.ін.

У цьому випадку, щоб відповісти на питання генерального директора про те, які результати «план-факт» аналізу собівартості проданих товарів, доводиться «копипейстити» (іншою мовою, проблема *copy-paste* — копіювати-вставляти) із кількох систем в одну (частіш за все Excel) величезну кількість даних, які, звичайно, мають неспівпадаючі аналітичні зрізи [9].

Тож говорити про швидкість обробки і надання інформації для управління підприємством не доводиться. А про процес стратегічного управління неможливо навіть і думати.

Для вирішення даної проблеми необхідно створювати корпоративну інформаційну систему, що відповідала б сучасним стандартам управління.

Виклад основного матеріалу дослідження. Нажаль сьогодні практично не існує спеціальних стандартів, що регламентують функції корпоративних ІС, але як правило, такі системи орієнтуються на широко поширені методології MRPII і ERP, управління бізнесом, що багатьма фахівцями в даній галузі фактично сприймаються як стандарти.

Дані «стандарти» були розроблені American Production and InventControl Society, APICS (американським суспільством щодо контролю за виробництвом і запасами).

Спочатку було розроблено концепцію «Планування матеріальних ресурсів» — MRP (Materials Resource Planning), що розглянула планування матеріалів для виробництва. В ході розробки концепції MRP було відмічено, що існує два типу матеріалів: із залежним і з незалежним попитом.

В основі мети концепції MRP було покладено мінімізацію витрат, пов'язаних з складськими запасами (зокрема і на різних дільницях виробництва). В основі цієї концепції лежить поняття «Специфікація виробу» BOM (Bill Of Material — відповідальність, яку покладена на конструкторський відділ), що відображає залежність попиту на сировину, напівфабрикати та інші продукти від плану випуску готової продукції. При цьому дуже важливу роль відіграє час, для обліку якого необхідно мати чітке уявлення про технологічний процес випуску продукції, тобто знати послідовність і тривалість операцій. На підставі плану випуску продукції, BOM і технологічного процесу здійснюється розрахунок потреби в матеріалах у конкретні терміни.

Безумовно, MRP — крок уперед у розвитку корпоративної системи управління підприємством. Проте у концепції MRP є серйозний недолік. Під час розрахунку в рамках цієї концепції потреби в матеріалах не враховуються: ні наявні виробничі потужності, ні їх завантаження, ні вартість робочої сили. Цей недолік був виправлений у концепції MRPII (Manufacturing Resource Planning — планування виробничих ресурсів). MRPII дозволяла враховувати і планувати всі виробничі ресурси компанії — сировину, матеріали, устаткування, персонал та інше. MRP II охоплює всі основні логістичні функції управління компанією. Тут має місце і відображення матеріальних потоків у фінансовому потоці.

Ідея інтеграції є основоположною в концепції MRP II. Інформаційна система класу MRP II/ERP дозволяє досягти синхронності у відображенні матеріального і фінансового потоків в інформаційній моделі компанії. Тобто, інформаційна система повинна бути здатна інформувати користувача про те, в якому стані знаходяться об'єкти управління як з кількісної, так і з вартісної точки зору. Завдання полягає в тому, щоб ці два вимірювання були узгоджені в поточному режимі. Отже, можна сказати, що інформаційна система класу MRP II і ERP є інформаційною базою управлінського обліку.

Якщо розглядати історію зародження і розвитку MRP як методики, то можна усвідомити, що сам механізм MRP якраз і призначений для того, щоб допомагати планувальникові досягати балансу між потребою в номенклатурних позиціях та їх постачанням. Тобто, базовою ідеєю під час розробки алгоритму MRP була ідея логістична: отримання запасів номенклатурних позицій тільки таких і тільки в такій кількості, які необхідні для задоволення попиту на них. А оскільки MRP є невід'ємною частиною методики MRP II, а ERP, у свою чергу, виросла на фундаменті MRP II, то ідея балансу була природньо успадкована [10].

У міру розвитку концепції MRPII до неї поступово додавалися можливості обліку решти витрат компанії.

Так з'явилася концепція «Планування ресурсів компанії» ERP (Enterprise Resource Planning), або «Планування ресурсів в масштабі компанії» (Enterprise-wide Resource Planning).

В основі концепції ERP лежить принцип створення єдиної бази даних (репозитарія), що містить всю ділову інформацію, накопичену організацією в процесі ведення бізнесу, зокрема фінансову інформацію, дані, пов'язані з виробництвом, управлінням персоналом, і будь-які інші дані. Наявність репозитарія позбавляє від необхідності передавати дані від одного додатку до іншого. Крім того, будь-яка частина інформації, яку має в своєму розпорядженні дана компанія, стає одночасно доступною для всіх працівників, що володіють відповідними повноваженнями.

Концепція ERP знайшла широке застосування, оскільки планування ресурсів дозволяло скоротити час випуску продукції, знизити рівень товарно-матеріальних запасів, а також поліпшити зворотний зв'язок із споживачем при одночасному скороченні адміністративного апарату. Стандарт ERP дозволив об'єднати всі ресурси компанії і підвищити ефективність управління ними.

Зараз практично всі сучасні зарубіжні системи управління виробництвом базуються на концепції ERP і відповідають її рекомендаціям. У той же час більшість сучасних вітчизняних систем управління виробництвом не відповідають навіть вимогам MRP, не говорячи вже про інші більш складні концепції.

Комплексна інформаційна система управління компанією (ERP) — це найважливіший і незамінний інструмент ефективного управління ресурсами компанії. Єдине інформаційне середовище стає не тільки могутнім засобом збору і аналізу фінансової і нефінансової інформації — це шлях до реального підвищення конкурентоспроможності і прибутковості, до залучення інвестицій, а значить — до максимальних темпів зростання бізнесу.

Отже, для вирішення завдань стратегічного управління підприємства в сучасних умовах ведення бізнесу підприємству необхідно створювати та використовувати корпоративну інформаційну систему. І така система повинна відповідати вимогам стандарту ERP.

До найпоширеніших і найпопулярніших сьогодні систем, що підтвердили свою ефективність, можна віднести такі: SAP/R3, BAAN IV, Oracle E-Business Suite, IFS Applications, Microsoft Business Solutions-Navision [11].

Проте, саме впровадження інформаційної системи стандарту ERP є дуже важким випробуванням для менеджерів і персоналу підприємства. Практика свідчить, що під час розробки і впровадження корпоративних інформаційних систем (КІС) на шляху до успіху стають численні перешкоди, боротьба або подолання яких віднімає багато часу та коштів. Існує багато прикладів, коли підприємства так і не можуть подолати всі ці перешкоди до кінця. А інколи навіть відмовляються від впро-

введення корпоративної інформаційної системи в обсязі, що був запланований спочатку.

Уникнути більшої частини таких проблем і перешкод краще на стадії планування впровадження КІС і в процесі укладання угоди з виконавцями робіт з розробки, встановлення, налагодження та супроводження КІС.

У процесі підготовки до розробки і впровадження КІС необхідно чітко визначитися з такими питаннями:

- терміни та обсяг проведення робіт з розробки та впровадження КІС (у разі залучення сторонніх організацій до цього процесу необхідно дуже ретельно розглянути питання так званих додаткових робіт, адже їх частина по відношенню до основних робіт може виявитися досить значною);
- визначення керівника проекту розробки і впровадження КІС (операційним керівником проекту доцільно призначати представника підприємства, а не залучати на тимчасовій основі фахівця з підприємства-виконавця. В останньому випадку керівник проекту буде знаходитися на перетині інтересів виконавця і клієнта, що найчастіше тільки шкодить проекту);
- детальне опрацювання та прийняття плану-графіка проекту і кошторису впровадження (при цьому в плані-графіку повинно бути вказано, що незавершення попереднього етапу не дає права розпочинати наступний етап);
- оговорення з розробником питання опису навчальної і довідкової ситуації (загального виду та прикладів навчальних матеріалів), навчання ключових співробітників.

У ході попереднього дослідження, що стосується питань розробки та впровадження проекту, необхідно описати:

- юридичну структуру компанії, зокрема, внутрішні грошові й матеріальні потоки, а також потоки даних;
- документообіг, існуючі процедури консолідації даних і звітності (управлінської і регламентованої);
- фізичну структуру компанії з деталізацією до кожного майбутнього користувача системи;
- максимально повно процеси бізнесу та їх формальне втілення — внутрішній документообіг. Це стане основою для отримання інформації про місця введення даних про транзакції. (Транзакція — в окремих джерелах — транзакція, англ. transaction) — це група послідовних операцій, яка являє собою логічну одиницю роботи з даними).

Крім того, необхідно, щоб ці питання були досліджені не тільки з точки зору сьогодення, але й з погляду на перспективу розвитку підприємства в майбутньому.

Що стосується питання отримання інформації про місця введення даних про транзакції, то тут ключову роль відіграє облікова та фінансова служби (щодо межі між даними підрозділами все більше зникають).

Адже облікова та фінансова служби — це ті підрозділи, що відповідають за:

- виявлення інформації про заплановані, здійснені транзакції і такі транзакції, що здійснюються зараз (інформації про виставлені рахунки, заплановані контракти, позанормативні виплати працівникам тощо);
- первинний облік транзакцій (наприклад, надходжень необоротних активів);
- аналітичну обробку даних про транзакції і побудову внутрішньої і зовнішньої звітності (зокрема, бюджетної, фінансової та ін.);
- аналітичну обробку звітності і побудову внутрішньої і зовнішньої звітності (аналітики з виконання бюджетів, звітів за фінансовими і нефінансовими показниками діяльності і т. п.);
- планування і контроль діяльності.

Отже, від облікової та фінансової служб у процесі впровадження ERP вимагається побудувати транзакційну систему обліку, яка дозволила б фіксувати інформацію про будь-які зміни в діяльності підприємства. При цьому інформація повинна бути введена в систему тільки один раз. У рамках ERP будь-яка транзакція

повинна фіксуватися з можливістю стати подією у будь-якому вигляді обліку підприємства. В цьому випадку в результаті впровадження системи ERP облікова та фінансова служба (а з ними і всі зацікавлені сторони) одержать єдиний інформаційний інструмент. Виходячи з того, що облікова та фінансова служби традиційно володіють якнайкращою культурою роботи з базовою документацією, вони повинні брати участь у впровадженні всіх функціоналів системи. У практичному застосуванні це дозволить вийти на централізацію потоків документів, інформації і процесу введення даних у систему за допомогою створення єдиного підрозділу.

Тож чи не найголовніше завдання облікової та фінансової служби підприємства в процесі розробки та/або впровадження ERP — побудова транзакційної системи обліку.

Існує кілька варіантів побудови схеми обліку транзакцій. Розглянемо основні з них.

За одним із варіантів, первинні дані про транзакції акумулюються в фінансовому обліку за національними стандартами, а вже потім переносяться в інші види обліку. При цьому частина даних проходить мимо фінансового обліку за національними стандартами відразу до кінцевого пункту призначення (рис. 1).

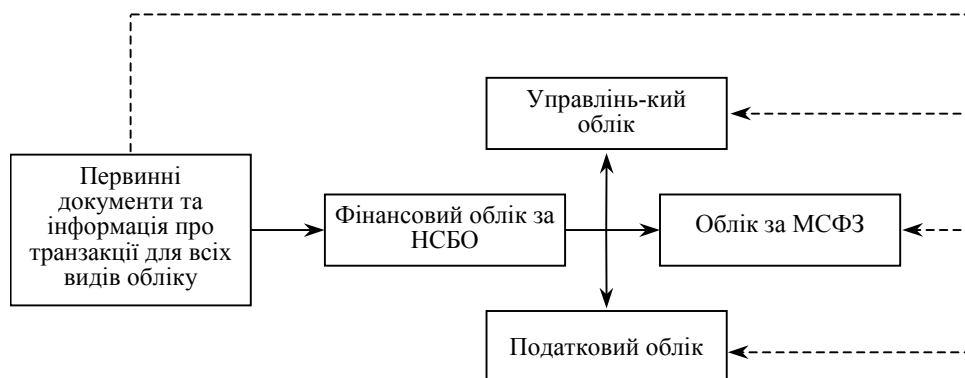

Рис. 1. Схема переносу інформації про транзакції переважно через фінансовий облік за НСБО

За іншим варіантом, дані про транзакції надходять відразу безпосередньо до певних видів обліку (рис. 2).

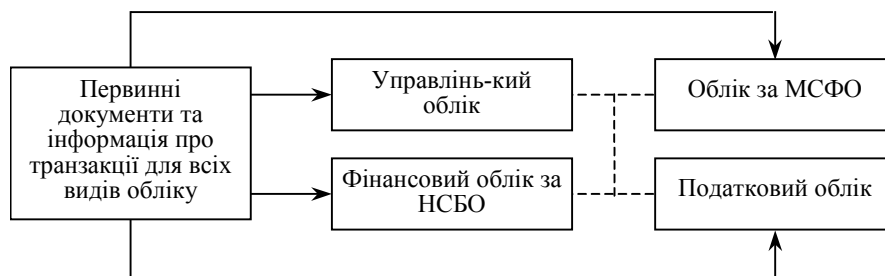

Рис. 2. Схема прямого віднесення транзакцій

Найдовершенішою можна вважати так звану «транзакційну» схему (рис. 3).

Рис. 3. Транзакційна схема

За цим підходом дані повністю вводяться в ERP-систему в одній службі (найчастіше такою службою стає document processing) і потім деталізуються, тобто враховуються в системі профільною службою, наприклад, здійснене постачання товару одному з дилерів. Служба Document processing створює в системі документ «накладна» інформацію, необхідну будь-яким користувачам, — дата, номер, сума без ПДВ, ПДВ, підрозділ, номенклатура, одиниці вимірювання і т.ін.

Бухгалтерія бачить цю інформацію в системі і додає лише дані про наявність попередньої оплати (щоб система зарахувала її); бухгалтер з податкового обліку перевіряє наявність передоплати і, виявивши, що контрагент є приватним підприємцем на єдиному податку, вказує системі віднести дану транзакцію у валові витрати; планово-економічний відділ бере собі на замітку вже збережену інформацію про зміну в прямій собівартості покупки, що, наприклад, істотно перевищила звичайну для даного підрозділу ціну і т.ін.

Висновки з проведеного дослідження. Для успішного виконання цього та ряду інших завдань облікової і фінансовій службам підприємства необхідно виконати ряд завдань:

- описати фактичну облікову політику з усіх видів обліку;
- описати існуючі й планові місця виникнення інформації про транзакції (цьому варто приділити особливу увагу, оскільки до впровадження ERP дані можуть вводитися різними підрозділами);
- описати всі первинні форми документів і звітних форм;
- описати існуючі й майбутні системи руху потоків інформації про транзакції, системи записів про них у різних видах обліку та ін.;
- розробити робочий план рахунків. Особливу увагу при цьому необхідно приділити субрахункам та аналітичним рахункам. По кожному рахунку, субрахунку, можливо, необхідно буде вести кілька видів аналітичного обліку. Аналітичний облік найбільш трудомісткий, його дані використовуються не тільки обліковими працівниками, але і всіма управліннями. Отже, необхідно описати додаткову аналітику до планів рахунків;
- скласти локальні класифікатори масивів постійної (довідкової) інформації (підрозділів, співробітників, товарно-матеріальних цінностей і т.д.). Вибір постійної інформації з довідника полегшує заповнення документів. Багато класифікаторів (довідників) використовуються для ведення аналітичного обліку, тобто показники в них є аналітичними рахунками. Показники потрібно упорядкувати, розбити на групи, привласнити коди, які повинні полегшити пошук, угруповання інформації. Ця робота особливо необхідна для тих масивів, кількість показників у яких велика. Без правильної класифікації і кодування з масивами незручно працювати, що може призвести до помилок (повторне введення і порушення аналітичного обліку);
- проаналізувати та вдосконалити документообіг з кожної ділянки обліку, з кожного автоматизованого робочого місця: форми первинних документів, показники і реквізити, що містяться в них, порядок і терміни їх заповнення;
- якомога ширше реалізувати принцип «введення на підставі». Цей принцип передбачає введення транзакцій (бухгалтерських кореспонденцій, створення документів) автоматично на підставі вже введених відповідних первинних документів [12].

Окрему увагу під час впровадження проекту КІС необхідно приділити управлінській складовій бухгалтерського обліку з метою стратегічного управління промисловим підприємством.

Потрібно мати детальний опис потреб управлінського обліку. Це є великою бюрократичною роботою, що частково доповнює опис внутрішніх процесів бізнесу. Проте вона не тільки допоможе правильно поставити завдання організації та особам, які розроблюють і впроваджують КІС, але й краще зрозуміти бажану майбутню систему роботи, а також зміни, які необхідно внести в організаційну структуру підприємства. Звичайно, що реалізація цього моменту вимагає великих витрат ресурсів і часу. Проте на такому моменті не можна економити, адже успіх та ефективність майбутнього процесу стратегічного управління багато в чому залежить саме від вірного налагодження роботи управлінського обліку як важливої складової системи сучасного бухгалтерського обліку промислового підприємства.

Література

1. Березовський С. В. З чого розпочати автоматизацію підприємства [Електронний ресурс] / С. В. Березовський. — Режим доступу: [http:// www.entecheco.com](http://www.entecheco.com).
2. Богатова Т. Бухгалтерский вернисаж тысячелетия / Т. Богатова // Бухгалтер и компьютер. Приложение к журналу «Бухгалтерский учет». — 2001. — № 1. — С. 7—13.
3. Глинников М. Что популярного на рынке делового ПО? / М. Глинников // Мир ПК. — 2001. — № 2. — С. 92—94.
4. Гулинин В. VIII международный Конкурс «Бизнес-Софт'2001»: официальные итоги / В. Гулинин // Бухгалтер и компьютер. Приложение к журналу «Бухгалтерский учет». — 2001. — № 5. — С. 9—15.
5. Мачуга Р. Організаційні передумови проектування інформаційної системи бухгалтерського обліку на підприємстві / Р. Мачуга // Бухгалтерський облік і аудит. — 2007. — №12. — С. 35—41.
6. Планирование развития ИТ на базе методологии Balanced Scorecard. [Електронний ресурс] / Режим доступу: [http:// www.management.com.ua/ims/ims057.html](http://www.management.com.ua/ims/ims057.html).
7. Спирли Эрик. Корпоративные хранилища данных. Планирование, разработка, реализация / Эрик Спирли. — [Пер. с англ.]. — М.: Издательский дом «Вильямс», 2001. — Т.1. — 400 с.
8. Терещенко Л. О., Гушко С. В., Шайкан А. В. Управлінські інформаційні системи: [підручник] / Л. О., Терещенко, С. В. Гушко, А. В. Шайкан. — К.: КНЕУ, 2008. — 488 с.
9. Попова Л. В. Основные теоретические принципы построения учетно-аналитической системы [Електронний ресурс] / Попова Л. В., Маслов Б. Г., Маслова И. А. // Финансовый менеджмент. — 2003. — № 5. — Режим доступу до журн.: <http://www.finman.ru/annotations>.
10. Алексеева И. В. Учетно-аналитическое обеспечение принятия стратегических решений в деятельности промышленных предприятий: автореф. дис. на соискание наук. степени канд. экон. наук: 08.00.12 «Бухгалтерский учет, анализ и аудит»/ И. В. Алексеева. — Ростов н/Д., 2002. — 23 с.
11. Гурков И. Б. Стратегический менеджмент организации / И. Б. Гурков. — М.: Бизнес-школа «Интел-Синтез», 2001. — 208 с.
12. Нетесова О. Роль и задачи бухгалтера при автоматизации бухгалтерского учёта [Електронний ресурс] / О. Нетесова // Бухгалтер и Комп'ютер. — 2004. — № 4. — Режим доступу до журн.: [http:// www.klerk.ru/print.php? 11367](http://www.klerk.ru/print.php?11367).

Стаття надійшла до редакції 11 квітня 2013 р.

УДК.336.71

Чуб П. М., к.е.н., доц.,
доцент кафедри банківської справи,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

СИСТЕМА РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ФІНАНСОВУ СТІЙКІСТЬ БАНКУ

Підкреслено важливість ефективного управління ризиками для забезпечення фінансової стійкості банку в сучасних після кризових умовах. Досліджено основні структурні елементи системи управління ризиками та аналізується їх вплив на фінансову стійкість банку.

Подчеркивается важность эффективного управления рисками для обеспечения финансовой устойчивости банка в современных после кризисных условиях. Исследуются основные структурные элементы системы управления рисками, и анализируется их влияние на финансовую устойчивость банка.

The importance of effective risk management to ensure the financial stability of the bank in today after the crisis. We study the basic structural elements of bank risk management and analyzes their impact on the financial stability of the bank.